

FORDS „ZUIDERZEEMUSEUM”.

Vlak bij Detroit, door Henry Ford groot gemaakt, ligt het door hem gestichte Greenfield Village en het grote binnenmuseum. Het is wonderlijk te bedenken, dat de man, die door zijn toedoen zoveel heeft bijgedragen tot de enorme veranderingen in Amerika sinds 1900, het tot zijn hobby maakte het beeld van 1850-1900 voor het nageslacht te bewaren. Op zichzelf is dat laatste niets bijzonders, want het verlangen in een of andere vorm de gemeenschap te dienen is een typische Amerikaanse eigenschap, waarvan de geschonken gebouwen en kunstcollecties getuigen kunnen. Wat hier, dank zij vele millioenen dollars bijeengebracht is, is zelfs voor Amerika bijzonder. Als we bedenken hoeveel rijker ons verleden is, dan schiet het voorstellingsvermogen te kort ons in te denken wat iemand als Ford met hetzelfde enthousiasme en desnoods een klein deel van het geld in Nederland had kunnen verrichten.

Het spreekt vanzelf dat in dit museum een grote plaats is ingeruimd voor de ontwikkeling van het verkeer. Er is echter binnen ook een straat met winkels en bergplaatsen, waarvan sommige in Hollandse ogen nauwelijks in een museum thuis horen. Dat geldt ook voor de landbouwwerktuigen.

Wie zullen de uitgebreide bibliotheek, de verzameling meubels, glas, zilver, uurwerken, enz. enz. maar voorbijgaan. Ook de bioscoop waar films uit het allereerste begin gedraaid worden, en een kijkje gaan nemen in het buitenmuseum om te zien wat Ford hier bereikt heeft. Ik verzeker U, dat een wandeling vermoeiend is. Zelfs de Amerikaan die op een begraafplaats het nog niet zonder auto kan stellen, moet van een Jan Plezier gebruik maken of anders lopen. Volgens onze smaak zijn de vele huizen, fabriekjes, werkplaatsen, boerderijtjes, winkels, tolhuis, een gemeentehuis, kerk, school en zelfs een paar molens te ver uit elkaar geplaatst. Waarschijnlijk is het de bedoeling om elk gebouw, waarvan vele geboortehuizen van beroemde figuren zijn, apart te laten uitkomen en bovendien heeft Amerika de dorpsbouw van Europa nooit gekend. Het is een levend dorp, de school is bevolkt met moderne jeugd in een oude omgeving, in de werkplaatsen wordt gewerkt en in het oudste postkantoor van de Ver. St. verkoopt men zegels. De winkels hebben het er natuurlijker en het is een prestatie wat er nog bijeengebracht is om de planken en etalages te vullen en de apotheek en herberg een bruikbare aanblik te geven. Hier wandelt de Amerikaan, die zo bitter weinig geeft om zijn verleden, het schoolkind, de student, de tourist en zal zich er wel voornamelijk over verbazen hoe het mogelijk was zo primitief te leven. Dat is het grote

verschil: bij ons is het vooral de schoonheid die verloren gaat en die we pas zullen missen als het te laat is. Als Greenfield Village mij een ding geleerd heeft is het dat. Aan mensen die gewaarschuwd hebben heeft het ons niet ontbroken, wel aan een Henry Ford.

Joh. J. Schilstra.